

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Strada Universităţii (v. Egyetem-utca) 8. szám.
Telefon: 109., 204. Sürgőnycim: ELLENZÉK, Cluj.

MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
ALAPITOTTA: BARTHA MIKLÓS

Előfizetési árak: Havonta 100, negyedévre 300,
félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországon:
negyedévre 14, félévre 27, évente 53 pengő.

ÖTVENEGYEDIK ÉVF. 156. SZÁM.

SZERDA, 1930 JULIUS 16.

A MAI SZÁM 4 OLDAL

„A kisebbségi kérdés megoldására eddig igen kevés történt Romániában” — jelentette ki a bukaresti lapokban Ewald Amende, a kisebbségi kongresszus főtitkára

Bukarest. (Az Ellenzék tudósítójától.) Dr. Ewald Amende, a kisebbségek nemzetközi kongresszusának főtitkára beutazta a Quadrilatert s a bukaresti sajtó tudósítónak terjedelmes interjút adott, amelyben hangsúlyozta, hogy az erdélyi kisebbségek meghívására jött és magyar, német, bulgár, török politikussal érintkezett. A kormány tudomásul vette útját és teljesen szabadon gyűjthette az adatokat, amiért a hatóságok képviselőinek köszönetet mondott. A kisebbségi probléma megoldására — folytatta Amende — eddig igen kevés történt, de Pop Ghița kijelentette, hogy őszire a nemzetiségi törvényt elkészül. Behatóan nyilatkozott arról, hogy a kisebbségek hatodik kongresszusa Genfben szeptember 3—6. között folyik le. A Quadrilaterből Bulgáriába utazik és onnét Görögországba, majd egyenesen Genfbe.

Tegnap délután temették el a neurodeni bányaszerencsétlenség áldozatait

BERLIN. (Az Ellenzék távirata.) Boroszoból jelentik, hogy a közeli Hausdorf községben tegnap délután temették el a neurodeni bányaszerencsétlenség halottainak egy részét. A neurodeni bányában szerdán este történt robbanásnál 151 ember vesztette életét. Ezek közül temettek el tegnap Hausdorfban 3 tömegsírba 52 szerencsétlenül járt bányászt. Egyik sírba 24, a másikba 22, harmadikba 6 bányászt helyeztek el.

A temetésen szívszaggató jelenetek játszódtak le. A többezernyi gyászoló közönség hangosan zokogott. Hasonló jelenetek játszódtak le a Hausdorf körüli falvakban is, ahol a szerencsétlenül járt többi bányász holtestét helyezték örök nyugalomra. Igen sok elájt embert mentők szállítottak el a temetésről, melyet a kommunisták többször megzavartak. A rendőrség is közbeavatkozott és kommunista szónokokat, akik a sírnál beszédet akartak tartani, letartóztattak.

Fekete nap volt tegnap a londoni tőzsdén

London. (Az Ellenzék távirata.) A londoni tőzsdén tegnap a válság tetőpontját érte el. Négy nagy részvényes mintegy 160 millió fontot veszített a baisse-hullámmán.

Maniu miniszterelnök Szovátán

Marosvásárhelyről jelentik: Maniu Gyula miniszterelnök, akinek évek óta Szovátán a kedvenc tartózkodási helye, vasárnap délután üdülésre Szovátára érkezett. Környezete úgy tudja, hogy 15—20 napig marad Szovátán, ahonnan sürgős esetekben, így szombaton a Ferdinánd király lelki üdvéért tartandó rekviemre is Bukarestbe utazik. Vescan János dr., maosmegyei prefektus hétfőn délelőtt kitartott a miniszterelnökhöz, hogy a várnegyve nevében üdvözzölje. A miniszterelnök szovátai tartózkodása alatt senkit sem fogad s kizárólag pihenni kíván.

OLVASÓINKHOZ!

Amint egy hét előtt megjelent utolsó számunkban jeleztük, Erdély nagyobb lapjai nyomdai sztrájk miatt kénytelenek voltak egy időre szüneteltetni megjelenésüket. A nyomdai munkásokkal folytatott tárgyalások ma délre eredményhez vezettek s így az Ellenzék, bár a késés miatt szerényebb formában és szokatlan időpontban, ma újra megjelenik. Amikor ezt abban a tudatban jelentjük olvasóinknak, hogy holnap a régi formában és régi időpontban vehetjük fel szolgálatukat, szíves elnézésüket kérjük a kényszerű szünetelésért, melyért további munkánkban igyekezni fogunk minden erőnkkel kárpótlást nyújtani.

Letartóztatták Bukarestben Danilo és Totu antiszemita agitátorokat

A két diák — a Dimineata szerint — a belügyminiszter kabinetfőnökének lakásán rejtőzködött. Teljes energiával akar fellépni a kormány a felforgató törekvések ellen

Az izgatások túllépjek már az antiszemita mozgalom kereteit

Bukarest. (Az Ellenzék tudósítójától.) Belügyminiszteri intézkedésre a sziguranca tegnap este letartóztatta a máramarosi és bukovinai antiszemita izgatások vezetőit, Danilo és Totu diákokat, akiket egyik bukaresti lap szerint, Tasleanu belügyminiszteri kabinetfőnök rejtégetett a lakásán. A sziguranca főnöksége azonnal jelentést tett a dolgról Anghelescu belügyi államtitkárnak.

A társadalom békeje forog veszedelemben

A belügyminiszter erélyes fellépését örömmel lehet üdvözölni annál is inkább, mert a bukovinai és máramarosi események, valamint Borsa község tragédiája még mindig élénk izgalomban tartják a közvéleményt. Ma már ugyanis a borsai katasztrófa körülményeinél is súlyosabban esnek a latba azok a körülmények, melyek ezen a vidéken, de az ország más vidékein is veszélyeztetik a társadalom békéjét. Az állandó izgatások és az ezek nyomán itt is ott is felcsapó zavargások olyan tünetek, melyek legenyhébb megítélés szerint is nagyon aggasztóak. Azt sem lehet már mondani, hogy az antiszemita mozgalom szűkebb dimenziói között húzódnék meg csak a veszély, mely a belbékét fenyegeti. Mert az antiszemita kilengések méretein jóval túl, általános felforgatás veszedelme mutatkozik ezeken a vidékeken, melyeken gonosz, felelőtlen agitátorok élesztik a tüzet a nyomor taplótalanján. Ott tartunk, hogy minden tulás nélkül állapíthatjuk meg: a felforgató törekvések nem állanak meg a kegyetlen antiszemita üldözések periódusánál, hanem ezeken túl, alapjában fenyegetik meg az állam biztonságát. Mindazok a hatósági kiküldöttek, ujságírók, politikusok, akik a kérdéses vidékeke-

az utóbbi napokban bejárták, ilyen véleményét formáltak a tapasztaltak után és maga Moldovan Valer, erdélyi tartományi igazgató is, amint ellenőrző utjáról visszatértek tett nyilatkozatai bizonyítják, hasonló meggyőződésre jutott.

A borsai események nem lokális jellegűek

A múlt hét folyamán ugyanis vitathatatlanul kiderült, hogy a borsai események nem lokális jellegűek, hanem a Máramarosmegyéből kiindult agitáció gyorsan átharapódzott Bukovinába is, ahol több helyen szintén felborította a társadalmi rendet. Bukaresti lapok a Suceava melletti Balceana községből jelentették, hogy a felizgatott tömeg kirabolta a falu zsidó lakosságát, megrongálta a zsinagógát, betörte az összes ablakokat és felgyújtotta néhány zsidó kereskedő házát. A szerencsétlen zsidóság pánikszertien menekült a községből. A zavargásnak számos sebesültje is volt. Mikor a csendőrök és a hatósági vezetők megérkeztek Balceanába, hajnali három órakor a tüntetésnek már vége volt és a félig elpusztított néma faluban néhány ház égett tovább. Hasonló kilengéseket jelentettek Comanesti községből is.

Ilyen előzmények után a kormány elhatározta, hogy a legteljesebb energiával gátat vet a további kilengéseknek. Vaida belügyminiszter Anghelescu és Camarasescu államtitkáro-

kat utasította, hogy a legerélyesebb rendszabályokat vegyék igénybe és az agitátorokat tartóztassák le. Ugyanakkor Cadere doktor, a belügyminiszterium rendészeti osztályának főnöke Bukovinába utazott, hogy a szükséges intézkedéseket a helyszínen fogatosítsa. Ezzel egyidejűleg a katonai és csendőrparesnokságok is hasonló utasítást kaptak s az igazságügyminiszter utasította a büntetőhatóságokat, hogy a rendezettségben résztvevők ellen a Marzescu-törvény alapján a legkeményebb szigorral járjanak el.

A kabinetfőnök lakásán

A szigorú intézkedések eredményeképpen Bukovinában tegnapra helyreállott a rend, ami annak is tulajdonítható, hogy Danilo és Totu antiszemita vezérek a balceanui és comanestii események után eltűntek Bukovinából. Mint utólag kiderült, Bukarestbe mentek, de veszítükre, mert tegnap letartóztatták őket. Ennek a letartóztatásnak azonban a Dimineata hírdása szerint igen érdekes piketériái vannak.

A belügyminiszterium ugyanis a Bukovinába kiküldött funkcionáriusok jelentéseiből már értesült, hogy Totu és Danila Bukarestben tartózkodnak.

Utasította tehát a sziguranca vezetését, hogy a két diák tartózkodási helyét kutassa ki és haladéktalanul tartóztassa le őket. Napokig nem tudott azonban a sziguranca a két diák tartózkodási helyére rábukkanni, még pedig azért, mert a diákokat a belügyminiszter kabinetfőnöke, Tasleanu rejtégette a lakásán.

Danilo és Totu ugyanis Bukarestbe érkez-

sük után elsősorban Tasleanut keresték fel, átkit arra kértek eszközöljön ki számukra kihallgatást Vajda belügyminisztertől és hasson oda, hogy további gyűlések tartására engedélyt kapjanak. A kabinetfőnök már tudta, hogy a diákok letartóztatása el van rendelve és ahelyett, hogy feljelentette volna őket, a lakásán rejtette el. A sziguranca tegnap este értesült a dologról s a két bujkáló antiszemita vezért késedelem nélkül le is tartóztatta.

A letartóztatásról a sziguranca vezetői azonnal jelentést tettek Angheliescu belügyi államtitkárnak, akivel közölték, hogy a letartóztatott agitátorokat Tasleanu lakásán találták meg. A belügyi államtitkár szigorúan megfedte a kabinetfőnököt, akinek bukkarési lapok szerint állásából is távoznia kell.

Bukovinában helyreállott a rend

A belügyminisztérium tegnap jelentést adott ki, mely szerint Danilo és Totu tegnap a minisztériumban jelentkeztek, ahol kihallgatást kértek a belügyminisztertől. A miniszter azonban nem fogadta őket. Ugyancsak e jelentés közli, hogy a Bukovinába kiküldött Cadere vezérfelügyelő jelentése szerint a tegnapi nap folyamán Bukovinában teljes volt a nyugalom és semmi rendezavarás nem fordult elő. A vezérfelügyelő előtt megjelentek egyes bukovinai falvak küldöttségei és arra kérték őt, hogy járjon el a kormánynál a kamatok leszállítása, a mezőgazdasági intézet felállítására és a drágaság letörése érdekében.

Élet-halál harc csendőrök és rablók között a Székelyföldön

Banditák támadták meg a csendőröket. — Ötször rohmozták meg a kötelességüket teljesítő embereket

Ditró. (Az Ellenzék tudósítójától.) A Gyergyóujfalutól Udvarhelyre vezető utat a Hargitán keresztül, az ugynevezett Libán-átjárón vizát. E havasi uton az erdő közepén csendőrlaktanya is van. Pénteken, e hó 11-én Mullean János ditrói járásörmester havasi őrsvizsgálatára indult el egy járőrrel. Az erdő egyik fordulójánál fegyveres ember jött vele szembe, akít igazolásra szőlított fel. A csendőrorrmester az iratokból megállapította, hogy a fegyveres ember korondi illetőségű és Deák Jánosnak hívják. De mivel forgópisztolyt és több kést is talált nála, letartóztatta annak ellenére, hogy a letartóztatott ember azt állította, hogy a fegyvert az erdőőr részére viszi.

A csendőrorrmester elvette a revolvert és késeket s a gyanus embert két csendőrrrel visszaindította Újfalu községbe, hogy míg ő a havasi őrs vizsgálatáról visszatér, a laktanyán tartásuk fogva. Mikor azonban a két csendőr az előttük haladó Deákkal a faluhöz nem messze lévő „Csalétek“ dűlőhöz ért, az utat környező kukoricásból váratlanul sortüz dördült el s a következő pillanatban több felfegyverzett rabló ugrott ki a magas kukoricásból. A csendőrök nyomban lekapták vállukról fegyvereiket és viszonozták a tüzelést. A rablók erre visszahúzódtak, de néhány percnyi szünet után újból a csendőrökre lövöldöztek s megrohanták őket, hogy fegyvereiket elvegyék. Ezt a támadást is sikerült a csendőröknek visszaverni. Még háromszor ismételték meg a rohamot és végeredményben győztek is, mert Bujan Vasillie sergent és Dimitriu János csendőr több sebből vérezve harc képtelenné váltak. A rablók elvették tőlük fegyverüket, azután Deák Ágostonnal együtt elmenekültek.

LEÁNY PENSIO ÉS TOVÁBBKÉPZŐ

Carola v. Kastaly

Társalgas, zene, főzőiskola!
Wien, VIII. Langegasse 66.

Leányoknak szünidei otthon nyelvelcékkel. Sporttal, Unterach am Attersee, Salzkammergut. Legjobb hírnév. — Prospektust küldünk.

Zongora-, hegedű-, cselló-iskolák,

továbbá minden zenemű bárhol hirdetett áráknál olcsóbban kapható Kolozsvár egyetlen speciális zeneműkereskedésében az **ELLENZÉK zeneműosztályában.** Jegyzékek ingyen, vidékre portómentesen szállít!

Ég a napmelegtől szegény lábunk talpa

Könnyű jó cipővel segíthetünk rajta!

Gummitalpu vászoncipő, a neve Dorco

Tetszetős, kényelmes és az ára olcsó!

ÜGYELJUNK A

VÉDJEGYRE!

SPORT

Románia csapata győzött első montevidoei mérkőzésén

U Cluj / Central University Library Cluj
Románia—Peru 3:1

Bárány dr. újra győzött a párisi Grand-Prixben. A magyar vízipóló-válogatott lehengerelte a franciákat

Montevideoból jelentik: A futballvilágbajnokság küzdelmeit vasárnap ünnepélyes keretek között megnyitották. Az első nap mérkőzéseinek eredménye: Egyesült-Államok—Belgium 2:0 (0:0). Franciaország—Mexikó 4:1 (3:0). A második napon játszott első mérkőzését Románia csapata, melyet általában kevés bizalom kísért a világbajnokságra. Győzelme a jóképességű délamerikaiakkal

szemben tehát meglepetés. A második nap eredményei:

- Románia—Peru 3:1 (1:0).
- Jugoszlávia—Brazília 2:1 (0:1).
- Románia csapatának legközelebbi ellenfele a jövő kedden Uruguay csapata lesz. Az európai csapatok nem várt jó szereplése nagy feltűnést kelt.

EAU DE COLOGNE

ROGER & GALLET
PARFUMEURS PARIS

Valódi „EAU DE COLOGNE“ JEAN—MARIA—FARINA eredeti üvegben jön forgalomba.

Bárány dr. újra győzött a Grand Prix-ben

Párisból jelentik: A tourellesi uszó-stadionban hétfőn délután zajlott le a magyar—francia uszómérkőzés, amelyen óriási közönség jelent meg. Az országok közötti uszómérkőzés a magyarok fölényes győzelmével végződött, Páris nagydíját, a Grand Prix-t újra, ezuttal negyedszer Bárány nyerte meg. Ideje 59:2 mp. szenzációsan jó idő. Másodiknak Taris francia uszott be, aki a távot 1 p. 02 mp. alatt tette meg. A magyar Wannie II. alig maradvá Taris mögött 1 p. 02:4 mp.-es időt ért el. A 4x200 méteres stafétát a magyar csapat nyerte 9 p. 54:4 mp. alatt. A franciák ideje 9 p. 59:2 mp. A nagy érdeklődéssel várt Magyarország—Franciaország válogatott vízipóló mérkőzés ismét a magyarok világklasszisát bizonyította be. 5:2-re győzött Magyarország.

Nyolc olasz válogatottal játszik ma az olasz bajnok Ambrosiana Ujpest ellen

Budapesti tudósítónk jelenti: A Közép-európa kupa második ágán Ujpest ma Budapesten játsza első meccsét az olasz bajnok Ambrosiana-val, melyben nem kevesebb, mint nyolc olasz válogatott szerepel, köztük Meazza, aki a magyarokra nézve szomorú emlékeztető olasz-magyar kupadöntőn három gólt lőtt Aknai-nak. A „bajnokok bajnoka“ Ujpest csapata tehát ma tulajdonképpen egy olasz válogatottal fog játszani. A mérkőzés iránti érdeklődés így érthetően rendkívül nagy.

Millstadt. A magyar-osztrák hölgyuszóversenyt a magyar hölgyuszók nyerték meg 31:29 minimális arányban. Ugyanakkor Magyarország B. csapata is győzött Ausztria válogatottja ellen 5:1 (3:1) arányban a vízipóló mérkőzésen.

Antwerpen. Belgium—Németország 2:1 (1:1) vízipóló.

Newyork. Van Couverben E. Maddison amerikai uszóbajnok a százyardos gyorsuszásban 59 mp. idővel megjavította néhány héttel ezelőtt felállított 60.8 mp.-es világrekordját.

Magyarország katonatiszti vívói a második helyet foglalták el az ostendei Európa-bajnokság tör-csapatmérkőzésében. A bajnokságot az olasz csapat nyerte meg 8 ponttal és 52 egyeni győzelemmel. 2. Magyarország 6 ponttal, 40 egyeni győzelemmel. 3. Belgium. 4. Csehszlovákia. 5. Franciaország. Az egyéni tör-bajnokság győztese az olasz Pignotti 5 győzelemmel. 2. Pulitti olasz 4 győzelemmel. 3. Bini olasz 3 győzelemmel. 4. Hechs magyar. 5. Bogen magyar.

Páris. A francia-olasz atlétikai viadalt kitünő eredményekkel Franciaország nyerte meg 81:67 pontarányban.

Budapest. Magyarország ifjúsági atlétái 85:5—64:5 pontarányban győztek le az osztrák ifjúsági válogatottal.

Az olasz csapat győzött 3:2 arányban a genovai Davis Cup zónadöntőn Japán ellen és így az olasz csapat fog július 20—21—22-én az USA csapataival megmérkőzni az Európa—Amerika közti zónadöntőn.

7:1 arányban Magyarország nyerte az első magyar—román tennismérkőzést

DEBRECEN. (Az Ellenzék tudósítójától.) Az első Magyarország—Románia tennismérkőzés a magyar játékosok 7:1 arányú győzelmével végződött.

A mérkőzés részletes eredményei a következők: Sielbersdorf—Cantacuzino 6:4, 6:3 1:6, 9:7. Aschner, Leiner—Lupu dr., Bunea 6:3, 6:2, 6:3. Takács—Lupu dr. 6:2, 6:0. 6:0. Aschner, Leiner—Botez, Cantacuzino 7:5, 6:2, 6:0. Bánó, Silbersdorf—Lupu dr., Bunea 6:4, 6:4, 6:1. Bánó, Silbersdorf—Botez, Cantacuzino 6:3, 8:6, 4:6, 6:2. Bánó—Botez 6:0, 4:6, 6:2, 10:8. Románia egyetlen győzelmét Bunea aratta, aki Aschnert győzte le 6:0, 6:2, 4:6, 6:2 arányban.

MEXICO-CITY. A Hungária harmadik mexikói meccsét is megnyerte a Necaxa ellen 5:0 (2:0) arányban. Titkos (2), Barátki, Kal már és Skvarek góljaival. A magyar csapata sikere annál értékesebb, mert a győzelme Mándi, Kompóti és Hires nélkül vívta ki.

BÉKÉSCSABA. Bohn SC—Pécsi Vasuta SC 5:1 (1:1). A magyar országos amatőrbajnokság elődöntő mérkőzése. A csabai csapata ezzel a győzelmével a döntőbe került.

BUDAPEST. Ferencváros—Budai 11. 6:3 Schlosser Imre jutalomjátéka.